

Adhd är betecknas som en funktionsnedsättning, inte sjukdom. Kärnsymtomen karaktäriseras av uppmärksamhetsproblem, impulsivitet och hyperaktivitet/rastlöshet. Graden av funktionsnedsättning är det som avgör om behandling ska inledas.

Adhd-behandling

Personer med adhd kan behöva hitta strategier för att strukturera sin vardag och organisera arbetsuppgifter. Det kan vara psykologiska och pedagogiska insatser som att lära sig mer om diagnosen. Det finns också enkla, vardagliga hjälpmedel, tex aktivitetsarmband eller kalenderfunktioner och appar i mobilen.

På Neuropsykiatrimottagning Öster & Väster är den icke-farmakologiska behandlingen främst baserad på grupp-behandlingsmodeller där man får lära sig att förstå och hantera sin adhd. Endast vid komplicerad samsjuklighet kan mottagningarna ibland även erbjuda individuella psykoterapeutiska insatser. I det allmänna utbudet ingår vid behov även arbetsterapeutiska insatser med olika hjälpmedel och kunskap om strategier vid vissa funktionsnedsättningar samt stöd av kurator och rehabkoordinator.

Adhd-läkemedel

När en person har genomgått utredning och fått diagnosen adhd finns det ofta en möjlighet att vid sidan om andra insatser även erbjuda läkemedelsbehandling. Det är inte alla med adhd som behöver eller kan tillgodogöra sig läkemedel. Det som bör avgöra ställningstagandet är behovet och funktionsförmågan. Läkemedelsverket har för närvarande godkänt tre preparat med skilda verkningsmekanismer: Metylfenidat, Dexamfetamin och Atomoxetin, där samtliga utom det senare är narkotikaklassade (centralstimulerande).

Enligt Läkemedelsverket är Metylfenidat förstahandspreparat vid farmakologisk behandling av okomplicerad adhd. Adhd-läkemedel påverkar vakenhetsgrad, hjärnans förmåga att öka koncentration och minska impulsivitet. Medicineringen påverkar hjärnans signalsubstanser, främst dopamin och noradrenalin. Adhd-läkemedlen finns i olika beredningsformer med varierande verkningsstid och anpassas individuellt.

Inför läkemedelsbehandling

Innan insättning av läkemedel påbörjas tar läkaren ställning till den enskilde patientens behov och medicinska förutsättningar för att kunna ta till sig en farmakologisk behandling. Det är många gånger viktigt att både patient och närstående får information om både diagnos och behandling. En planering av vård och behandling görs med bland annat skattning av symtomens svårighetsgrad och formulerandet av individuella, mätbara mål.

Uppföljning av läkemedelsbehandling

När man väl påbörjat läkemedelsterapi skall effekten fortlöpande utvärderas för att ta ställning till om behandlingen skall fortgå, förändras eller avbrytas. Behandling startar vanligtvis med en låg ingångsdos som successivt trappas upp (titreras). Initialt med regelbundna uppföljningar hos sjuksköterska som använder sig av särskilda formulär för att mäta effekt och biverkningar. Sjuksköterskan kontrollerar också puls, blodtryck och vikt vid varje besök. Det är viktigt att man följer ordinationen och att alla förändringar sker i samråd med behandlande läkare.

Patienter med välinställd läkemedelsbehandling av adhd behöver i allmänhet endast komma till mottagningarna två gånger per år. Till läkare ena gången och sjuksköterska nästa, om inte andra behov uppstår. Efter individuell bedömning förekommer det att vi gör en drogscreening för att säkerställa patientsäkerheten i samband med förskrivning av narkotikaklassade läkemedel. Vid behov kan också annan provtagning bli aktuell för att utesluta kroppslig sjukdom som orsak till besvären.

Samtidigt skadligt bruk och beroende

Både Socialstyrelsen och Läkemedelsverket är tydliga i sina rekommendationer att vara särskilt uppmärksam på kombinationen av centralstimulerande läkemedel och risk för ett pågående skadligt bruk av alkohol, droger eller andra läkemedel. Det kan få allvarliga konsekvenser, även hos personer som själva tycker att alkoholkonsumtion eller droganvändning är under kontroll. Efter individuell bedömning görs ofta drogscreeningar med primärt salivprov för att säkerställa patientsäkerheten i samband med förskrivning av narkotikaklassade läkemedel.

Neuropsykiatrimottagning Öster / Väster

Man är alltid välkommen att kontakta mottagningarna, i första hand via **1177.se**, i andra hand **patienttelefonin** för Verksamhet Neuropsykiatri, telefonnummer 031 - 343 86 86.